

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De Postrijder verschijnt s'ondsdays, s'ondersdays en zaterdags.
Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 51, en bij alle post-directeurs.
Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.
Een blad afzonderlijk, 90 centimes.
De aankondigingen, per drukregel, 15 centimes.
De rekenen, per drukregel 25 centimes.

TONGEREN, DEN 16 MAART.

De groote legers in de XIXe eeuw.

Binnen kort zullen de krijgslasten in geheel Europa, zelfs in ons onzijdig landeken, verdubbeld worden. De weerbare mannen zullen overal tien der schoonste jaren van hun leven onder de wapens moeten doorbrengen, terwijl het derde gedeelte der Staatsuitgaven benooid zal zijn voor hunne bewapening en hun onderhoud. De slagvelden in Italië, Duitsland en Bohemen zijn nog doorweekt met menschenbloed, en reeds bereidt men zich overal voor tot nieuwe en vreeslijker worstelingen tusschen volkeren die gene de minste oorzaak voor den strijd tegen elkander, maar integendeel er alle belang bij hebben om als vrienden en broeders in onderling handels-verkeer te zijn.

De jongelingen worden, in het schoonste van hunne leeftijd, en juist als ze zich moeten volmaken in hunne kunst, studie, handwerk, landbouw- of handelsbedrijf, gedwongen om soldaat te worden. Men ontrokt met geweld de kinderen aan hunne bedroefde ouders, wier eenige hoop en steun ze waren; zelfs de mannen aan hunne vrouwen en kinderen, om hen te doen oefenen in den wapenhandel, in de wetenschap en behendigheid van den broedermoord. De sterke bewapeningen zullen voortaan de voorwaarde worden voor het politisch zelfbestaan der volkeren, derwijze dat eene natie, die zich aan dat verpletterend juk zou willen onttrekken, door dit feit alléén afstand zou schijnen te doen van haar recht op leven en zelfzijn, op nationaliteit en onafhankelijkheid. De nieuwe beginselen hebben immers het recht van den sterkste, het voltrokken feit bekrachtigd?

Het zal gewis niet lang meer duren, of de vrouwen zullen ook de wapens dragen en ten oorlog trekken, zooals eertijds de Amazonen. Men is reeds bezig haar te emanciperen en er redenaars, advocaten en professors van te maken. De vrouwen geven al conferentiën; wacht maar een weinig, en ze zullen al de rechten van den man eischen en bijgevolg al de plichten van den man als Staatsburger moeten vervullen. Zóó verre gekomen, zal men gewis zonderlinge en nieuwsachtige tooneelen zien bij kiezingen en oorlogen!

Onder de hand is het vertrouwen, sinds jaren reeds, verdwenen uit handel en nijverheid; de exploitatie van den mensch door den mensch is ongehoord geworden; het bedrog onder alle vormen neemt vreeslijk toe, en de volkeren, verpletterd door de aangroeiende belastingen, worden arm en ongelukkig....

Ziedaar het getrouw geschetste tafereel van

den toestand der menschheid in de verlichte XIXe eeuw!

Welke zijn nu de oorzaken van dien droevenden en rampzaligen toestand?

De grootste oorzaken zijn het verlies van den godsdienstigen zin; de verstoffelijking, de najaging van 't goud ter bevrediging der zinnelijke driften, de eigenbelangzucht en de heerschzucht.

De menschen hebben zich trotsch willen onttrekken aan den teugel en de voogdij van Jesus zaligende leer; baardelooze jeugdige dwazerikken wanen zich *Titans* die den hemel zullen bestormen. Zij loochenen God en den Christus, en zijn er slechts op bedacht om iederen dag zoo veel stoffelijk genot als mogelijk is, te zoeken. Zij bespotten de hemelsche leer van den Heiland, die de vrijheid, gelijkheid en broederlijke aanpreek; zij haten en beleedigen de priesters en dienaars der religie, en erbidigen zelfs de eer en de toekomst niet meer der jeugdige slachtoffers, op wier val ze zich durven beroemen: dat is *hunn*e broederlijkheid en gelijkheid; dat noemen ze den *renouveau*, de onslaving en verlichting!

Wien kan het dan bevreemden, dat vrede, voorspoed en vrijheid allengskens verdwijnen en plaats maken voor stoffelijk genot, voor heersch- en eigenbelangzucht?

Wien kan het verwondering baren, dat het zoo diep gevallen menschdom gekastijd wordt door ziekten en rampen en door de ijsslike kwaal der groote legers, het wrekend zwaard Gods, dat het beurtelings tuchtigt en zal blijven straffen, tot zoo lang de volkeren teruggekeerd zullen zijn tot Hem, die het ware leven en licht is, en waaruit alle goed en liefde, alle vrede en geluk voortvloeijen.

Kiezingen.

Het Senaat houdt zich thans bezig met het onderzoek van het nieuw wetsontwerp over de kieshervorming. Het artikel 9 is gisteren gestemd geworden. Om te doen zien wat dit artikel is, gaan wij het hier aanhalen:

Zijn nul: 1° de bulletijns die geene geldige stem bevatten; 2° de bulletijns, meldende andere aanduidingen dan die welke gemachtigd zijn door het voorgaande artikel, of zij zou onmisbaar moeten zijn om de kandidaten te onderscheiden, van personen met denzelfden naam, voornaam en beroep; 3° de bulletijns die meer namen bevatten, dan er leden te kiezen zijn; de bulletijns in welke de stemmer zich zou doen kennen, of langs den binnenkant merken, krabbingen, teekens of vermeldingen bevattende, geschikt om het geheim der stemming te schenden; 5° de bulletijns, die niet geschreven zijn met de hand, geautografeerd of gelithogra-

fieerd; die welke geautografeerd of gelithografeerd zijnde, de reproductie niet zouden zijn van het gewoon geschrift met de hand, of die niet zouden geschreven, geautografeerd of gelithografeerd zijn met zwarten inkt; 6° de bulletijns, die bij de eerste stemming niet zouden gestempeld zijn, of waarvan de vorm of grootte zou zijn veranderd. In geval van betwisting zal het bureau beslissen, daar gelaten rekenen. De vernietigde stembulletijns, of die reden hebben gegeven tot eenige betwisting, zullen geparafeerd worden door de leden van het bureau en aan het procesverbaal worden gehecht. De teks van dit artikel en dien van het voorgaande, zal op iederen konvokatiebrief worden gelrukt.

Men ziet dat er geene voorzorgen gespaard zijn. Ongelukkiglijk die beuzelarijen hebben voor uitslag van den kiezer tusschen alle die schikkingen te verwarren.

Ziehier nu weer iets anders:

In zijne voorlaatste zitting heeft het Senaat het artikel der wet verworpen volgens hetwelk eene schadeloosstelling voor reiskosten gegeven wordt aan den kiezer die ver van de arrondissementen-hoofdplaats verwijderd is. Wij hopen wel dat deze schreeuwende onrechtvaardigheid bij eene latere stemming zal verdwijnen.

Dezelfde vergadering heeft het art. 4 van het wetsontwerp op het kiesbedrog aangenomen met 51 stemmen tegen 24, art. waarbij de stemming per A, B, C, wordt ingevoerd.

De kiezers van den buiten hebben het dus nog niet lastig genoeg ten dage der kiezing, ze moeten nog tusschen de kiezers der steden verloren loopen, ten einde hen des te gemakkelijker te beletten in volle vrijheid hun stemrecht uit te oefenen. Ook zegde M. Pirmez ten rechte, dat wij in politieke zaken nooit zoo zeer zijn onderdrukt geweest als tegenwoordig; zelfs niet onder het hollandsche gouvernement. Voor die woorden wierd hij door M. den voorzitter met eene tot orderoeping bedreigd. De waarheid mag immers niet gezegd worden.

Daarna kwam het kluchtigste der wereld op het tapijt. Art. 5 of de zoogezegde kiesgang, welke in de Kamer met 52 stemmen tegen 16 aangenomen was, heeft in het Senaat op al de banken een geduchten tegenstand ontmoet. En geen wonder! Het guld hier een gang van 4 meters lang op 2 1/2 meters hoog, eene soort van houten *kruipdoo*, waardoor wezentlijk de buitenkiezers moesten, voorealer nabij het bureau hun stembriefje in de bus te kunnen steken. Vooral de heer Malou heeft met den kruipdoo of couloir, duchtig den zot gehouden, en de heer minister van binnenlandsche zaken heeft zijn politiek timmerings niet kunnen recht houden. De heer Malou heeft er zoo lang op geklopt, dat het dingetje in stukken is gevallen, en de

doktrinaire senateurs het niet durven wagen hebben, het op nieuw aaneen te flansen. Zij hebben er zelve tegen gestemd.

Verpest te Zele. — Droevige tijdingen.

De hoop welke men gekoesterd had nopens de verdwijning der runderpest uit de gemeente Zele is ongelukkiglijk te leere gesteld geworden. Den 7 dezer maand, na eene tusschenruimte van 20 dagen, gelurende dewelke niets de voortzetting der kwaal kon doen vermoeden, is de ziekte op nieuw uitgeborsten, en dit maal in een kudde schapen, die, zooals wij voorgaandelijk bemerkt hebben, zich in eene stal bevond dicht bij den koestal van St Lennart, waar het eerste geval van besmetting zich heeft opgedaan.

De heeren Fraters, arrondissement-commissaris, Thiernesse, professor bij de veertentwintigschool te Beveren en Van Haeken, rijksrecreanten te Beveren en te Zele, tetsond hiervan versittigd, hebben zich onmiddellijk ter plaatse begeven; en na aan den minister het geval te hebben doen kennen, is er tot de afmaking der gansche kudde overgegaan. Deze werking den 8 begonnen, is s'anderendaags voortgezet. Men heeft overigens alle de noodige voorzorgmiddelen ter voortkoming der besmetting werkstellig gemaakt.

Men schrijft uit Hasselt, 11 maart: Vele stokers van Hasselt, en zelfs van andere plaatsen, houden zich thans bezig met het vetten van zwijnen, in plaat van ossen, hetgeen zeer onrustwekkend was geworden. Men noemt stokers die reeds bij honderden verkens gekocht hebben. De magere verkens zullen dus in prijs gaan opslaan, terwijl, binnen eenigen tijd, het vleesch en spek, die er zullen van voortkomen, goedkoop zullen worden.

Werk der dienstmeiden, te Luik, St-Severinusstraat, n° 105, onder het bestuur der Zusters van het Heilig Kruis.

Het werk der dienstmeiden, dat men zoo lang verlangd heeft, is door eenige liefdadige personen te Luik opgericht. Dit huis, staande in de St-Severinusstraat, n° 105, kunnen binnen komen de dienstmeiden, welke eenen dienst zoeken, als ook godvruchtige meisjes, welke naar de stad zouden komen, om er eenen te vinden; doch deze laatstgenoemde, om kunnen aangenomen te worden, moeten, buiten de gewoone papieren, nog een certificaat hebben van M. den pastoor der parochie, tot bewijs van hun goed en zedelijk gedrag: dit stuk is hoofd noodzakelijk.

Wij verzoeken voornamelijk de heeren geestelijken, van geene meisjes aan te raden te Luik gaan te dienen, en in alle geval naar dit gesticht geene te zenden, dan die, welke alle waarborgen van tevredenheid voor hunne meesters zullen geven; de eer en de goede naam van het huis hangen er van af.

DE KOZAKKENBRUID.

EEN VERHAAL UIT ZWITSERLAND.

Na volbracht dagwerk zaten wij in de canteen bij elkander, eenige aspirant-officieren en eenige officieren met de instructie belast.

Het gesprek liep uitsluitend over militaire zaken, gelijk dat bij Zwitsersche soldaten doorgaans pleegt te geschieden: maar aangezien wij den heelen dag over reglementen en theorie hadden gehoord, en er dus genoeg van hadden, zoo werden er nu allerlei soldatengeschiedenissen en avonturen te berde gebracht, ernstige en koddige, vreemde of eigene, al naar het viel. Juist had een Schafhauser eene geschiedkundige berinnering medegedeeld, gelijk zij nog onder zijn volk leefde, en wellicht door het volk vermeerderd en verbeterd geworden was.

Bij de troepen der geallieerden, die in 1813 en 1814 daar de grenzen bezet hielden, heerschte eene strenge krijgstuicht, voornamelijk bij de Russen. Zonder twijfel waren daar gegronde redenen voor, en voor de landen, welke een zoo onafzienbare legermassa doortrekken moest, was het eene onberekenbare weldaad, maar in sommige gevallen gaf die krijgstuicht, bij de toen nog bestaande barbaarsche militaire wetgeving, aanleiding tot groote gruwelen. Zoo had een kozak op de grenzen van Schafhausen hij eene welgestelde boerin, waar hij in kwartier was, een paar handdoeken gestolen. De vrouw, die toch al niet tot de weekhartigsten behoorde, en die, na dat haar man door een zwerfend soldaat vermoord geworden was, vol wrevel en bitterheid tegen de militairen vervuld was, deed

onmiddellijk aangifte, en de ongelukkige werd veroordeeld tot honderd stokslagen. De executie, die, als ze geheel ten uitvoer werd gelegd, met de doodstraf gelijk stond, zou plaats hebben op het dorpsplein.

Nadat de arme drommel de eerste vijftwintig slagen had ontvangen, zegde de commanderende officier tot de boerin, die, naast hem staande, de executie bijwoonde, dat zij elk oogblik aan de strafvoering een einde kon maken, als zij maar zegde, dat aan haar geschonden recht voldaan was. De vrouw knikte, maar gaf last dat men voort zou gaan.

Na den vijftigsten slag deed de officier weer ophouden, en zag de vrouw even aan met eenen zeer ernstigen blik, maar zij deed of zij het niet merkte, en wenkte den beul zijn werk door te zetten. Bij den vijf-en-zeventigsten slag riep de officier:

— Vrouw, bij uwe aanklacht hebt gij gezegd, dat gij uw goed bij elkaar moest houden ter wille van uwe vijf kinderen; maar bedenk eens, die arme jongen kan te huis eene moeder hebben.

— Hij heeft mij bestolen, antwoordde het wreedaardige wijf, en daar zal hij voor gestraft worden.

Zoo werden de honderd slagen toegedeeld, en de handdoekendief werd dood van de strafplaats weggedragen.

— Gij zult nog eens aan dit uur denken, vrouw, zegde de officier, en zijn woord werd vervuld.

Een langen tijd reeds scheen zij het gehele voorval vergeten te hebben, en in het dorp werd er niet veel meer over gesproken; misschien omdat het geluk de medogloozte vrouw overal volgde, in stede zich van haar af te wenden.

Hare bezittingen namen jaar op jaar toe, en hare kinderen groeiden voorspoedig op. Maar de tijd der vergelding bleef niet uit, en toonde zich den eersten keer hierin, dat de zoon der weduwe in eenen twist om eene nietige zaak doodgeslagen werd. De oudste dochter, een beeldschone meisje, liet zich verleiden door een reizenden tooneelspeler, trok met hem de wijde wereld in, en verviel spoedig tot de bitterste ellende. Bijna op denzelfden tijd, dat de moeder dit gruwelijk ongeluk trof, werd de jongste zoon als een verminkt lijk te huis gebracht, uit een bosch, waar hij aan het houtvellen was geweest.

Nu moest de reeds bejaarde vrouw wel denken aan de vreeselijke voorspelling van den officier. Ook de dorpelingen brachten die thans in het geheugen, en siddender onwillekeurig, als zij aan de ongeluksfamilie dachten. Dat praten, dat wijzen, dat ontwijken der menigte werd de twee nog overige kinderen, een zoon en eene dochter, zoo onverdraaglijk, dat zij er niet langer tegen konden. De eerste maakte zelf een einde aan zijn leven, en de tweede verviel daardoor tot eene zoo diepe zwaarmoedigheid, dat zij in een krankzinniggesticht moest opgesloten worden. De thans enzame vrouw kon het niet langer uitstaan in hare woning; zij verkocht huis en landerijen, en keerde naar Zwaben, waar zij ook van daan was.

— Dat is eene gruwelijke gebeurtenis? riep een der aspiranten. Ik ben maar blij, dat die vrouw geene zwitsersche was.

— Nu, dat doet er bedroefd weinig toe, zou ik denken, zegde de verteller, want in de eerste plaats zijn de zwabische vrouwen volstrekt niet hardvochtiger dan de onze, daarenboven bekommerden zich onze eigene landgenooten ook niet

bijzonder om den ongelukkigen kozak, totdat die vreeselijke vergelding begon. Het rechtsgevoel van het volk, waarop wij ons zoo gaarne verheffen, liet niet veel goeds van zich gelooven.

Deze ernstige omerking van den jongeling bracht een diep stilzwijgen te weeg, totdat een aspirant uit Zurich weer begon.

— Maar hoort eens, gruwelijk is die geschiedenis in elk geval, en ik geloof, dat onze commandant ons eene kozak-geschiedenis zou kunnen vertellen, die wat vrolijker is, als hij er ten minste lust in heeft.

Hierbij wees de jongeling naar eenen der officieren die aan het bovineinde van de tafel, met het hoofd in de hand zat te luisteren.

— Commandant! riep men van alle zijden, vertellen! hoor, vertellen!

— Ik? antwoordde deze, terwijl hij zich ophief uit zijne luisterende houding, niet zonder verlegenheid; maar hij liet er spoedig opvolgen: Nu ja, mijnheeren, ik zal doen wat gij verlangt, maar onder ééne voorwaarde.

— Toegestaan, dadelijk! riep men, wat is de voorwaarde?

— Dat ge mij, als ge de geschiedenis hebt gehoord, niet met schele blikken aanziet, om mijnen stamboom.

Men zag elkander verbaasd aan om die vreemde voorwaarde, totdat de commandant, op eenen oopperuimden toon, vervolgde:

— Nu, nu, mijnheeren, het is zoo erg niet, als gij misschien denkt. Ik zal u mijne kleine geschiedenis verhalen en vraag alleentlijk verschooning, dat ik zoo weinig manier van vertellen heb.

De stoelen werden dichterbij geschoven, en de commandant begon: